

Kod ucznia	
------------	--

Etap rejonowy Małopolskiego Konkursu Historycznego dla uczniów gimnazjów województwa małopolskiego,

w roku szkolnym 2012/2013

Instrukcja

Drogi Gimnazjalisto !

1. Przed Tobą zestaw 30 zadań konkursowych.
2. Na rozwiązanie zestawu masz 120 minut. Komisja konkursowa 15 minut przed końcem przypomni Ci o upływającym czasie.
3. Pracuj uważnie, używając jedynie atramentu koloru czarnego lub niebieskiego, pióra lub długopisu. Odpowiedzi udzielane przy użyciu ołówka nie będą oceniane.
4. Brudnopis nie podlega ocenie.
5. Nie podpisuj kartek imieniem i nazwiskiem.
6. Pamiętaj, aby nie używać korektora.
7. Wyłącz telefon komórkowy, jeśli go posiadasz.
8. Staraj się, aby Twoja praca była czytelna.
9. Pisz wyraźnie, nie stosuj skrótów, zapisuj słowa w pełnym brzmieniu. Błędy w zapisie nazwisk, nazw, pojęć lub terminów traktowane są jak błędy w zapisie dat i powodują utratę punktów.

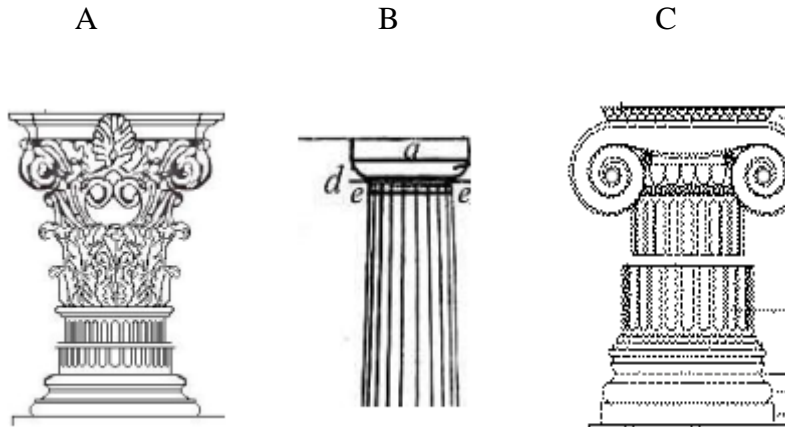
Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym, spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Życzymy Ci powodzenia

Organizatorzy konkursu
i autor zadań

Zadanie 1. (0-1 pkt)

Na podstawie rysunków przedstawiających greckie kolumny nazwij porządki architektoniczne, w których zbudowano te kolumny i wpisz w wyznaczone miejsca nazwy poszczególnych stylów architektonicznych.

Rysunek A przedstawia porządek -

Rysunek B przedstawia porządek -

Rysunek C przedstawia porządek -

Zadanie 2. (5 pkt)

Uzupełnij tabelę i do podanych w niej kompetencji urzędników wpisz oznaczenia literowe nazw rzymskich urzędów, wybierając tylko właściwe spośród niżej podanych.

Nazwy urzędów :

- A. Dyktator
- B. Edyl
- C. Pretor
- D. Kwestor
- E. Cenzor
- F. Konsul

Kompetencje Urzędnika	Sprawował władzę sądowniczą, dbał o utrzymanie porządku prawnego	W oblicz zagrożenia państwa otrzymywał nieograniczoną władzę na 6 miesięcy	Ustalał listę senatorów, przeprowadzał spis obywateli republiki	Zbierał podatki i zarządzał finansami państwa	Stał na czele państwa, dowodził armią.
Nazwa urzędu w republice rzymskiej					

Zadanie 3. (0-4 pkt)

Wpisz w wykropkowane miejsca nazwy stanów społecznych występujących w średniowiecznej Europie.

- A. Przedstawiciele stanu posiadali liczne przywileje oraz ziemię i byli zobowiązani do konnej służby wojskowej.
- B. Przedstawiciele stanu podlegali przepisom prawa kanonicznego, mieli własne sądownictwo oraz liczne przywileje.
- C. Przedstawiciele stanu korzystali z przywileju posiadania samorządu, zajmowali się rzemiosłem i handlem.
- D. Przedstawiciele stanu użytkowali ziemię, której właścicielami jednak nie byli.

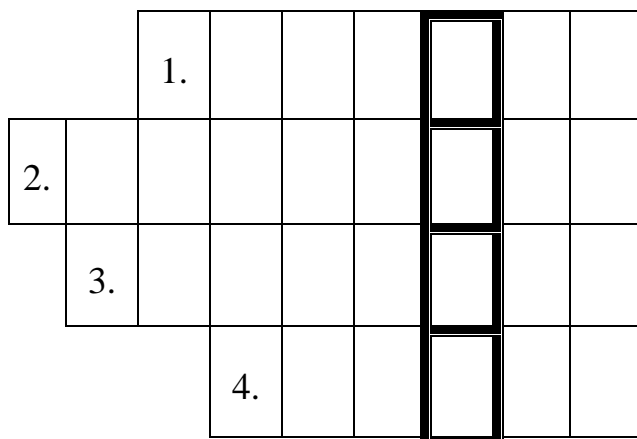
Zadanie 4. (0-5 pkt.)

Uzupełnij tabelę, wpisując we właściwe miejsca pełne nazwy pierwszych państw słowiańskich.

Pełna nazwa państwa słowiańskiego	Opis państwa
	Jego założycielem był kupiec frankijski, który stał na czele buntu Słowian skierowanego przeciw Awarom, a po zwycięstwie został księciem państwa z ośrodkiem na Morawach. Po jego śmierci państwo rozpadło się.
	Ziemie tego państwa zasiedlane były przez Słowian w VI- VII. W 679r. wkroczył tam chan Asparuch, by pokonawszy ich, założyć tam nową, turecko-słowiańską organizację państwową. Nowi władcy szybko przejęli język i kulturę podbitych Słowian. W IX w. rozpoczęła się ich chrystianizacja w obrządku wschodnim. Na początku XI w. państwo to zostało zajęte przez Bizancjum i wyzwoliło się dopiero pod koniec XII w.
	Państwo to powstało w IX w. na terenie Moraw, a w wyniku ekspansji objęło też zachodnią Słowację, Czechy, Panonię i przypuszczalnie ziemie Wiślan. Chrystianizację kraju w obrządku słowiańskim prowadzili przysłani z Bizancjum misjonarze Konstantyn i Metody. Państwo przetrwało do początków X w., kiedy zostało rozbite przez Węgrów.
	Za początek jednoczenia ziem wschodniosłowiańskich uważa się opanowanie Kijowa przez dynastię pochodzenia normańskiego – Rurykowiczów. Proces ten zakończył książę Włodzimierz Wielki . On również dokonał chrystianizacji swojego kraju w obrządku wschodnim w 988 r.
	Warunki do powstania tego państwa powstały po upadku państwa wielkomorawskiego. Jego początki wiążą się z rządami dynastii Przemyślidów. Udało się im opanować Śląsk, Morawy i Słowację, a być może również kraj Wiślan. W X w. państwo to popadło w zależność od Rzeszy.

Zadanie 5. (0-4 pkt)

Rozwiąż krzyżówkę. Wpisz odpowiedzi drukowanymi literami. W wyznaczonym miejscu wpisz hasło krzyżówki.

HASŁO :

1. Miejsce skutecznej obrony grodu podczas wojny Bolesława Krzywoustego z Niemcami w 1109 r.
2. Król Węgier, któremu Bolesław Krzywousty dopomógł objąć tron.
3. Jedna z funkcji, którą pełnił na dworze Bolesława Krzywoustego pierwszy kronikarz piszący o dziejach Polski.
4. „... gnieźnieńska „ - dokument papieski z 1136 r., dzięki któremu Kościół w Polsce zachował niezależność.

Zadanie 6. (0-5 pkt)

Rozstrzygnij, czy podane w tabeli informacje są prawdziwe, czy fałszywe. W odpowiednich rubrykach tabeli wpisz obok podanych informacji całe słowo : „prawda” lub „fałsz”.

Lp.	Zdanie	„prawda” lub „fałsz”
1.	Pierwszy król Litwy Mendog przyjął chrzest za pośrednictwem państwa polskiego.	
2.	Twórcą państwa Kawalerów Mieczowych był biskup ryski Albert.	
3.	Powrót do pogaństwa nastąpił na Litwie za rządów Wojsiełka.	
4.	Założycielem Wilna i twórcą potęgi Litwy był wielki książę Giedymin, syn Trojdena.	
5.	Przed swą śmiercią wielki książę Giedymin podzielił swoje państwo pomiędzy 7 synów, z których najmłodszy, Jawnuta objął Wilno.	

Zadanie 7. (0-1 pkt)

Podkreśl właściwą odpowiedź. Urzędowym językiem w Wielkim Księstwie Litewskim, w czasach Władysława Jagielly był :

- A. język litewski
- B. język ruski
- C. język polski
- D. język grecki

Zadanie 8. (0-1 pkt)

Spśród niżej podanych imion, **podkreśl tylko te**, które nosiły żony Władysława Jagielly.

Anna; Elżbieta; Barbara; Zofia; Jadwiga; Cecylia

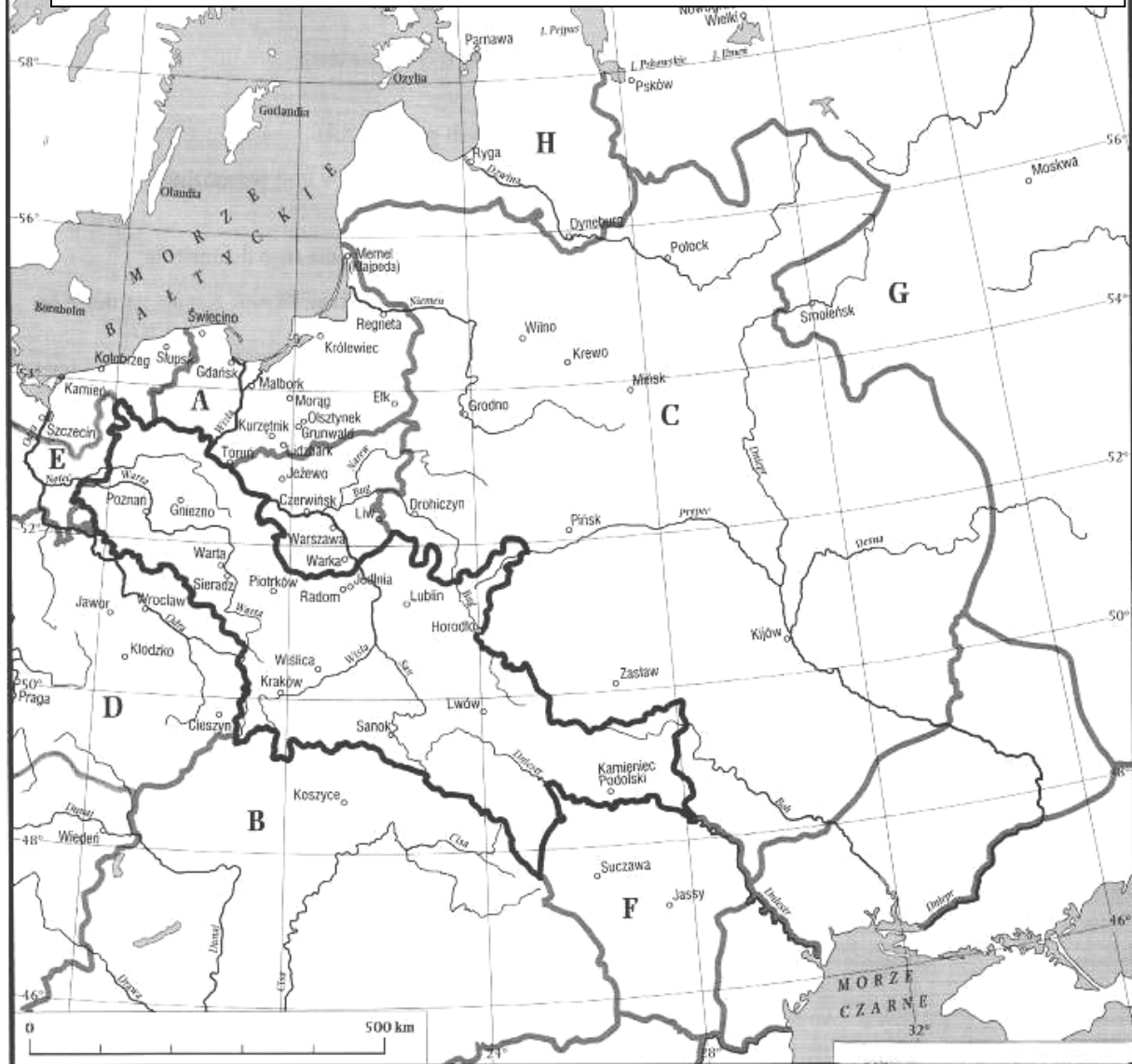
Zadanie 9. (0-10 pkt)

Na podstawie poniższej mapy i wiedzy pozaźródłowej **uzupełnij tabelę, wpisując obok oznaczeń literowych nazwy państw sąsiadujących z Polską.**

Podkreśl dwa z nich, z którymi Polska w XIV i w I połowie XV w. była **w unii personalnej.**

Litera	Nazwa państwa
A	
B	
C	
D	
E	
F	
G	
H	

Polska i Litwa w II połowie XIV w. i w I połowie XV w.

Zadanie 10. (0-6 pkt)

Korzystając z tekstu źródłowego i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania.

Wystąpienie Pawła Włodkowica na soborze w Konstancji.

Nie należy niepokoić ani osób, ani majątków niewiernych, którzy chcą spokojnie żyć między chrześcijanami... Grzeszy więc władca, który ich pozbawia majątków bez przyczyny, albowiem nawet papieżowi nie wolno im dóbr odbierać...

Zachodzi pytanie, czy wolno zajmować majątki schizmatyków i heretyków. Chyba nie, tak jak nie wolno zajmować majątków należących do niewiernych...

Przywileje cesarskie, zezwalające Krzyżakom na zajmowanie ziem, należących do niewiernych, nie dają im żadnej podstawy prawnej do tego... Krzyżacy, walcząc z niewiernymi, nigdy nie prowadzili wojny sprawiedliwej... Tego rodzaju napad na niewiernych, zwłaszcza przedsięwzięty bez słusznej przyczyny, jest zaprzeczeniem miłości bliźniego...

Nie wolno niewiernych przymuszać do przyjmowania wiary chrześcijańskiej zbrojnie lub opresją, gdyż ten sposób jest krzywdą dla bliźnich... .Nikogo do wiary zmuszać nie należy, gdyż wiara nie może wynikać z przymusu, a wymuszone modlitwy nie są miłe Bogu...

Rycerz, zwłaszcza katolicki, nie będący poddanym, winien być przekonany o słuszności wojny, w której bierze udział. W przeciwnym razie... narażałby się na wielkie niebezpieczeństwo... .Poddani Krzyżaków, którzy dwa razy do roku wraz z nimi odbywają wyprawy... przeciw niewiernym, choć wiedzą, że żyją oni w spokoju i są bardzo łagodnego usposobienia, zapewne nie unikną grzechu śmiertelnego..., w tym bowiem wypadku obowiązek posłuszeństwa przestaje istnieć, jako że bardziej słuchać należy Boga niż człowieka...

Nie ulega wątpliwości, że rzeczy zdobyte w tego rodzaju wojnie nie mogą stać się własnością tych, którzy je zdobyli : nie mogą one być zatrzymane bez grzechu. Prawa do rzeczy odebranych siłą nie mogą ulec przedawnieniu... .

Wystąpienie Pawła Włodkowica na soborze w Konstancji., w : Wiek V-XV w źródłach, oprac. M. Sobańska- Bondaruk, S. B. Lenard, W-wa 1997.

Podkreśl prawidłową odpowiedź

A. Czy według autora tekstu :

- a). Krzyżacy mieli prawo do zajmowania jedynie ziem należących do schizmatyków.
- b). Krzyżacy mieli prawo do zajmowania ziem niewiernych, bo zawsze prowadzą wojny sprawiedliwe.
- c). Krzyżacy nie mieli prawa zajmowania ziem niewiernych.

B. Rzeczy zdobyte w wojnie z niewiernymi – według autora tekstu :

- a). należą do tych, którzy je zdobyli, jako nagroda za przymuszenie do przejścia na chrześcijaństwo;
- b). powinny zostać ofiarowane na rzecz ubogich w Europie;
- c). powinny pozostać własnością dotychczasowych właścicieli.

C. Paweł Włodkowic uważał, że rycerz katolicki :

- a). nie może brać udziału w wojnie, jeśli ma wątpliwości co do jej słuszności
- b). musi brać udział w wojnie, której celem jest zmuszenie do przyjęcia chrześcijaństwa;
- c). może brać udział w każdej wojnie, gdyż jest to jego zawód.

D. Autor tekst był :

- a). matematykiem
- b). astronomem
- c). prawnikiem

E. Konstancja leży na terenie :

- a). Państwa Kościelnego
- b). Republiki Weneckiej
- c). Rzeszy Niemieckiej

F. Polskiej delegacji na soborze w Konstancji przewodniczył :

- a). Zawisza Czarny
- b). Paweł Włodkowic
- c). Mikołaj Trąba

Zadanie 11 (0-8 pkt)

Uzupełnij tabelę wpisując w odpowiednie miejsca numery przyporządkowane wystawcom przywilejów oraz litery odpowiadające treści przywilejów .

Spośród podanych niżej propozycji wybierz tylko te, które pasują do treści tabeli.

Miejsce wydania przywileju	Numer odpowiadający wystawcy przywileju	Litera odpowiadająca treści przywileju
Koszyce		
Czerwińsk		
Jedlnia		
Cerekwica		

Wystawcy :

- I - Aleksander Jagiellończyk
- II – Władysław Jagiełło
- III – Ludwik Węgierski
- IV – Kazimierz Jagiellończyk
- V – Jan Olbracht

Treść przywileju :

- A. Zakaz konfiskaty mienia szlacheckiego bez wyroku sądowego.
- B. Zobowiązanie do nienakładania nowych podatków, niezwoływania pospolitego ruszenia oraz niezminiania praw bez zgody sejmików ziemskich.
- C. Zakaz uwięzienia szlachcica – posesjonata bez wyroku sądowego.
- D. Zwolnienie szlachty z płacenia podatku poradlnego, z wyjątkiem 2 groszy z łanu chłopskiego.
- E. Zakaz pociągania spraw świeckich pod trybunały duchowne.

Zadanie 12. (0-6 pkt)

Na podstawie mapy i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania.

A. Podaj nazwę wojny, w wyniku której zaistniał stan przedstawiony na mapie (0-1 pkt):

Nazwa wojny -

B. W jakich latach toczyła się ta wojna (0-1 pkt):

Lata wojny -

C. Które z państw konfliktu poniosło porażkę (0-1 pkt):

Państwo pokonane to -

D. Jaką nazwę otrzymały ziemie włączone do Polski (0-1 pkt):

Nazwa ziem przyłączonych -

E. Jakie miasto stało się stolicą państwa, które przegrało wojnę (0-1 pkt):

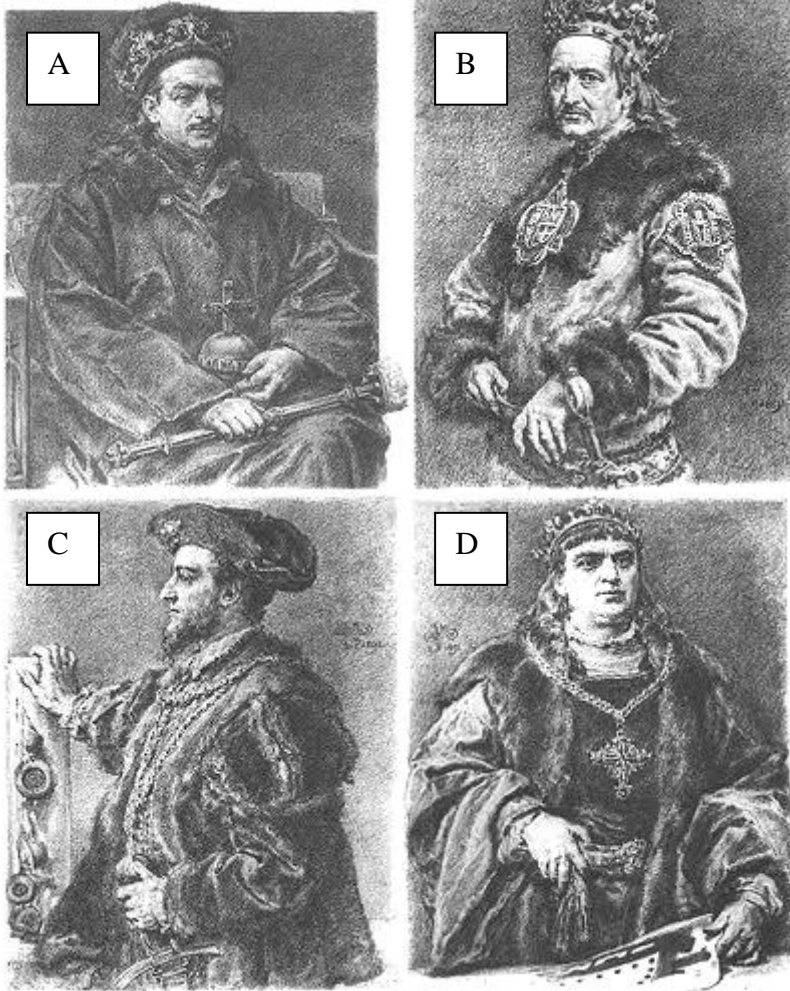
Nowa stolica to -

F. Kto miał władać Warmią (0-1 pkt):

Warmia miała być rządzona przez -

Zadanie 13. (0-6 pkt)

Korzystając z zamieszczonych poniżej ilustracji i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania

A. Który z pokazanych władców panował jako pierwszy ?

Wpisz oznaczenie literowe władcy :

B. Kogo przedstawia ilustracja C ?

Ilustracja przedstawia : (imię i przydomek władcy).....

C. Czy postać z ilustracji D jest wnukiem postaci z ilustracji B ? Weź w kółko prawidłową odpowiedź.

TAK / NIE

D. Czy przedstawieni na ilustracjach władcy pochodzili z dynastii Wazów ? Weź w kółko prawidłową odpowiedź.

TAK / NIE

E. Którego żoną, spośród pokazanych władców, była Bona Sforza?

Bona Sforza była żoną : (wpisz oznaczenie literowe)

F. Żona, którego z przedstawionych władców nazywana była „matką królów” ?

Władcą tym jest postać oznaczona literą :

Zadanie 14. (0-1 pkt)

Wskaż prawidłową kolejność wydarzeń (od najdawniejszego do najbliższego).

- A. wstąpienie na tron Kazimierza Jagiellończyka; zhołdowanie Mołdawii; wstąpienie na tron Władysława Warneńczyka; odzyskanie Żmudzi przez Litwę
- B. zhołdowanie Mołdawii; wstąpienie na tron Władysława Warneńczyka; wstąpienie na tron Kazimierza Jagiellończyka; odzyskanie Żmudzi przez Litwę
- C. wstąpienie na tron Władysława Warneńczyka; zhołdowanie Mołdawii; odzyskanie Żmudzi przez Litwę; wstąpienie na tron Kazimierza Jagiellończyka
- D. zhołdowanie Mołdawii; odzyskanie Żmudzi przez Litwę; wstąpienie na tron Władysława Warneńczyka; wstąpienie na tron Kazimierza Jagiellończyka

Zadanie 15. (0-7 pkt)

Korzystając z tekstu źródłowego i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania.

Bernardo Vannozzi o Janie Zamoyskim i jego rezydencji.

Pan Kanclerz jest to mąż roztropny, rozważny i bardzo biegły, z wielką mówi uwagą i znać, że się zastanawia nad tym, co mówi, a przeto z wolna odpowiada, lecz można widzieć na nim poruszenie, gdy wpadnie na materię mniej dla siebie przyjemną. Zwykle z cudzoziemcami rozmawia po łacinie, lubo z łatwością tłumaczy się w pięciu lub sześciu językach. Bardzo lubi naród włoski i zwykł mówić : Padwa człowiekiem mnie zrobiła, dlatego że się uczył w Padwie, i tam był rektorem... .

Powaga i nadzwyczajna władza kanclerza stąd pochodzi, iż oprócz dostojności kanclerza wielkiego, sprawuje razem urząd hetmana i najwyższego wojsk wodza. Połączył te dwa urzędy w jednej osobie zeszyły król polski Stefan Batory, a znając doskonale wysokie przymioty Zamoyskiego, zaślubił go z bratanicą swoją. Lecz zapewniają, że po jego śmierci dwie te dostojności rozłączone zostaną, ze względu na ważność i niebezpieczeństwo w jednych rękach połączenia władz tak wysokich...

Miasto Zamość założył p. Kanclerz z powodu, że się w tej okolicy urodził... . Zaczął stawiać to miasto w roku 1581 i już dzisiaj liczy do czterechset domów, po większej części z włoska budowanych. Murują teraz kościół wspaniały i piękny wewnątrz i zewnątrz dobrze ozdobiony... .

Wystawił i założył Akademię, w której prócz teologii, do wszystkich nauk są profesorowie. Przy niej jest zgromadzenie zwane alumni, gdzie znaczna liczba wybranej młodzieży ubogiej kosztem tego pana jest utrzymywana. Widać w nich bystrość i można mieć nadzieję, że wyrosną na dzielnych mężów... .

Jest też w Zamościu twierdza obszerna, ozdobna, rozważnie stawiana i lubo w równinie, mocno obwarowana, lecz nade wszystko w liczny ryszunek dobrze opatrzona... .

Ma wielkie i piękne stajnie, w nich konie kosztowne i dzielne, między którymi widziałem ośm neapolitańskich, kilkanaście tureckich, wiele innych, bądź maneżowych, bądź biegunowych i do pola... .

Kazał wystawić bibliotekę bardzo dobrze urządzoną, znaczną, ksiąg zwłaszcza w języku greckim i germańskim; znajdują się przy tym rzadkie i ciekawe manuskrypta.

Mówią, że kanclerz w samej gotowiźnie rachuje do miliona czerwonych złotych, żyje okazale, i nie tylko po pańsku, lecz prawie po królewsku.

Bernardo Vannozzi o Janie Zamoyskim i jego rezydencji., w : *Wiek XVI-XVIII w źródłach*, oprac. M. Sobańska- Bondaruk, S. Lenard, W-wa 1999.

A. Wymień urzędy, które pełnił Jan Zamoyski (0-1 pkt):

.....

B. Który król (imię i nazwisko/przydomek władcy) nadał Zamoyskiemu te urzędy ? (0-1 pkt)

.....

C. Jak długo miały być one pełnione przez jedną osobę ? (0-1 pkt)

.....

D. W jaki stylu architektonicznym budowany był Zamość ? (0-1 pkt)

.....

E. Z jakiego kraju pochodził wzór urbanistyczny tego miasta ? (0-1 pkt)

.....

F. Kim byli uczniowie ? (0-1 pkt)

.....

.....

G. Wymień przynajmniej trzy obiekty budowane w Zamościu, a podane przez autora relacji (0-1 pkt) :

.....

Zadanie 16. (0-6 pkt)

Przyporządkuj postaciom historycznym wydarzenia z nimi związane, wpisując obok nazwisk oznaczenie literowe wydarzeń.

1. Jan Karol Chodkiewicz

A. Bitwa pod Trzcianą

2. Augustyn Kordecki

B. Bitwa pod Kircholmem

3. Stanisław Żółkiewski

C. Obrona obleżonego Zbaraża

4. Stanisław Koniecpolski

D. Obrona Jasnej Góry

5. Jeremi Wiśniowiecki

E. Bitwa pod Batohem

6. Marcin Kalinowski

F. Bitwa pod Cecorą

Zadanie 17.(0-8 pkt)

Ustal zależności między poniższymi informacjami, wskazując na te, które można uznać za przyczyny wojny trzydziestoletniej i te, które można uznać za jej skutki. Wpisz we właściwe miejsca oznaczenia literowe odpowiadające poszczególnym informacjom.

PRZYCZYNY→

WOJNA TRZYDZIESTOLETANIA

←..... SKUTKI

- A. Kryzys gospodarczy – upadek rolnictwa, handlu i rzemiosła
- B. Dążenie Habsburgów do wzmocnienia wpływów cesarza w Rzeszy
- C. Rywalizacja Habsburgów z innymi monarchiami europejskimi
- D. Zapewnienie luteranom i kalwinistom wolności wyznania w Rzeszy
- E. Uznanie pełnej niezależności książąt niemieckich
- F. Konflikt religijny w Czechach i Rzeszy
- G. Potwierdzenie niezależności Szwajcarii
- H. Spory narodowościowe w Czechach

Zadanie 18. (0-5 pkt)

Odpowiedz na poniższe pytania, a swoje odpowiedzi wpisz w wykropkowane miejsca.

A. Podaj imię oraz nazwisko (przydomek) władcy, któremu przypisuje się powiedzenie : „Przybyliśmy, zobaczyliśmy, Bóg zwyciężył”(0-1 pkt)

Władca ten to :.....

B. Po jakim wydarzeniu władca ten użył takiego zwrotu ?(0-1 pkt)

Wydarzenie :.....

C. Na terytorium jakiego państwa miało miejsce owo wydarzenie? (0-1 pkt)

Nazwa państwa :.....

D. Do których słów nawiązał ten władca i jak one brzmiały pierwotnie ? (0-2 pkt)

Pierwsza wersja tego powiedzenia brzmiała :.....

Jego autorem był:

Zadanie 19.(0-4 pkt)

Poniżej podano 4 skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w. W wyniku wojny, z którym państwem, zaistniał każdy ze skutków?. Nazwę państwa wpisz w wykropkowane miejsca.

A. Utrata Ukrainy lewobrzeżnej z Kijowem – skutek wojny z :.....

B. Odzyskanie przez Polskę Podola – skutek wojny z :.....

C. Utrata większej części Inflant – skutek wojny z :

D. Odzyskanie Kamieńca Podolskiego – skutek wojny z :

Zadanie 20. (0-1 pkt)

Połącz pojęcie z jego wyjaśnieniem, wpisując w miejsce wykropkowane numer wyjaśnienia.

A. Kozacy-

B. Ataman-

C. Rejestr kozacki-.....

1. Imienny wykaz żołnierzy kozackich, którym Rzeczpospolita wypłacała żołd za obronę granicy południowo- wschodniej.

2. Dowódca kozacki

3. Ludność zamieszkująca w XVII w. południową Ukrainę, część z nich była zorganizowana na sposób wojskowy

Zadanie 21.(0-1 pkt)

Spśród niżej podanych twórców podkreśl tylko tych, którzy byli malarzami :

Johannes Kepler; Gottfried Leibniz; Diego Velazquez; Thomas Hobbes;

Peter Paul Rubens; Baruch Spinoza; Rembrandt van Rijn

Zadanie 22.(0-1 pkt)

Podkreśl właściwą odpowiedź.

Deizm to :

- A. Pogląd głoszący stworzenie świata przez grupę bóstw
- B. Pogląd zaprzeczający istnieniu Boga
- C. Pogląd, według którego Bóg stworzył świat, ale nie ingeruje w jego funkcjonowanie
- D. Pogląd głoszący silną ingerencję Boga w działalność człowieka

Zadanie 23.(0-1 pkt)

Podkreśl właściwą odpowiedź.

Defeudalizacja to :

- A. Dzierżawienie ziemi i całych gospodarstw w zamian za przekazywanie przez chłopów części plonów właścicielowi

- B. Zaplanowane na wiele lat następstwo kolejności upraw roślin po sobie na obszarze gospodarstwa podzielonego na pola
- C. Zamiana tradycyjnych feudalnych obciążeń chłopskich na czynsz pieniężny
- D. Wzrost znaczenia gospodarstw folwarcznych, czerpiących korzyści z pańszczyzny

Zadanie 24.(0-1 pkt)

Wskaż prawidłową kolejność wydarzeń (od najdawniejszego do najbliższego).

- A. układ pokojowy w Nystadt; Sejm Niemy; klęska Szwedów pod Połtawą; śmierć Augusta II Mocnego
- B. Sejm Niemy; śmierć Augusta II Mocnego; klęska Szwedów pod Połtawą; układ pokojowy w Nystadt
- C. klęska Szwedów pod Połtawą; Sejm Niemy; śmierć Augusta II Mocnego; układ pokojowy w Nystadt
- D. klęska Szwedów pod Połtawą; Sejm Niemy; układ pokojowy w Nystadt; śmierć Augusta II Mocnego.

Zadanie 25.(0-6 pkt)

Przypisz do poszczególnych stronnictw Sejmu Wielkiego cele, jakie sobie założyło każde ze stronnictw oraz jednego z przedstawicieli. Wpisz przy stronnictwie oznaczenie literowe celu, do osiągnięcia którego dążyło oraz cyfrę oznaczającą przedstawiciela stronnictwa.

1. Stronnictwo patriotyczne -
2. Stronnictwo hetmańskie -
3. Stronnictwo dworskie -

Cele :

- A. Nie chciało żadnych reform
- B. Chciało wzmocnienia władzy królewskiej w oparciu o sojusz z Rosją
- C. Dążyło do reform, unowocześnienia państwa, uniezależnienia od Rosji

Przedstawiciel :

- I – Seweryn Rzewuski
- II – Jacek Małachowski
- III – Ignacy Potocki

Zadanie 26. (0-5 pkt)

Na podstawie zamieszczonych poniżej ilustracji oraz wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania.

Odpowiedzi wpisz w wykropkowane miejsca.

A. W jakim stylu została wzniesiona budowla na zdjęciu nr 1?

.....

B. W którym wieku wzniesiono gmach przedstawiony na zdjęciu nr 1 ?

.....

C. W jakim stylu wzniesiono budowlę na zdjęciu nr 2 ?

.....

D. W którym wieku wzniesiono gmach przedstawiony na zdjęciu nr 2 ?

.....

E. Czy elementy architektoniczne budowli ze zdjęcia nr 1 nawiązują do antyku ?
 (podkreśl prawidłową odpowiedź)

TAK / NIE

Zadanie 27.(0-6 pkt)

Korzystając z tekstu źródłowego i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania.

Ernest Renan o znaczeniu nauki dla ludzkości*

Nie jest przesadą powiedzenie, że w nauce mieści się przyszłość ludzkości, że tylko ona potrafi określić jej przeznaczenie i wskazać, w jaki sposób ma osiągnąć swój cel ostateczny.

Aż do tej chwili nie rozum kierował światem, lecz kaprys i uczucie. Nadejdzie dzień, gdy rozum oświecony przez doświadczenie odzyska swe prawowite imperium, jedyne, jakie może istnieć na mocy Bożego prawa, i będzie prowadzić świat już nie od przypadku do przypadku, ale z wyraźną perspektywą celu, jaki należy osiągnąć. Nasza epoka namiętności i pomyłek będzie wydawać się zwykłym barbarzyństwem... Nauka, która będzie rządzić światem, nie będzie już polityką. Polityka, to znaczy taki sposób rządzenia światem, jak gdyby on był maszyną, zaniknie jako odrębna dyscyplina, z chwilą gdy ludzkość przestanie być maszyną. Nauką – nauczycielką, ówczesną władczynią, będzie filozofia, czyli nauka, która bada cel i kondycję społeczeństwa. Dla polityki – jak mówi Herder – człowiek jest środkiem, dla moralności – celem ostatecznym. Przyszła rewolucja będzie triumfem moralności nad polityką.

Zorganizować naukowo ludzkość – oto ostatnie słowo nowoczesnej nauki, oto jej śmiałe, lecz uprawnione roszczenie.

Państwo sprawowało dotąd nadzór nad pozazmysłowymi zainteresowaniami ludzkości w formie religijnej. Ale od chwili gdy dojdzie do tego, że religijność człowieka przejawiać się będzie w formie czysto naukowej i racjonalnej, wszystko to, co państwo niegdyś zaliczało do praktyk religijnych, powróci na mocy prawa do nauki, tej jedynej ostatecznej religii. Nie będzie już budżetu wyznań, będzie budżet nauki, budżet sztuki.

* Ernest Renan (1823-1892) – pozytywista francuski i historyk chrześcijaństwa. Dzieło cytowane tu we fragmencie, napisane w 1849 r., zostało ogłoszone drukiem dopiero w 1890 r.

Ernest Renan o znaczeniu nauki, w Wiek XIX w źródłach, oprac. M. Sobańska- Bondaruk, S. Lenard, W-wa 2002.

A. Co, według autora tekstu, będzie rządzić w przyszłości światem ?

.....

B. Która ze sfer życia publicznego zaniknie w przyszłości ?

.....

C. Kiedy to nastąpi ?

.....

D. Która z dyscyplin naukowych jest, według autora najważniejsza ?

.....

E. W jaki sposób, w przyszłości, będzie przejawiać się religijność człowieka ?

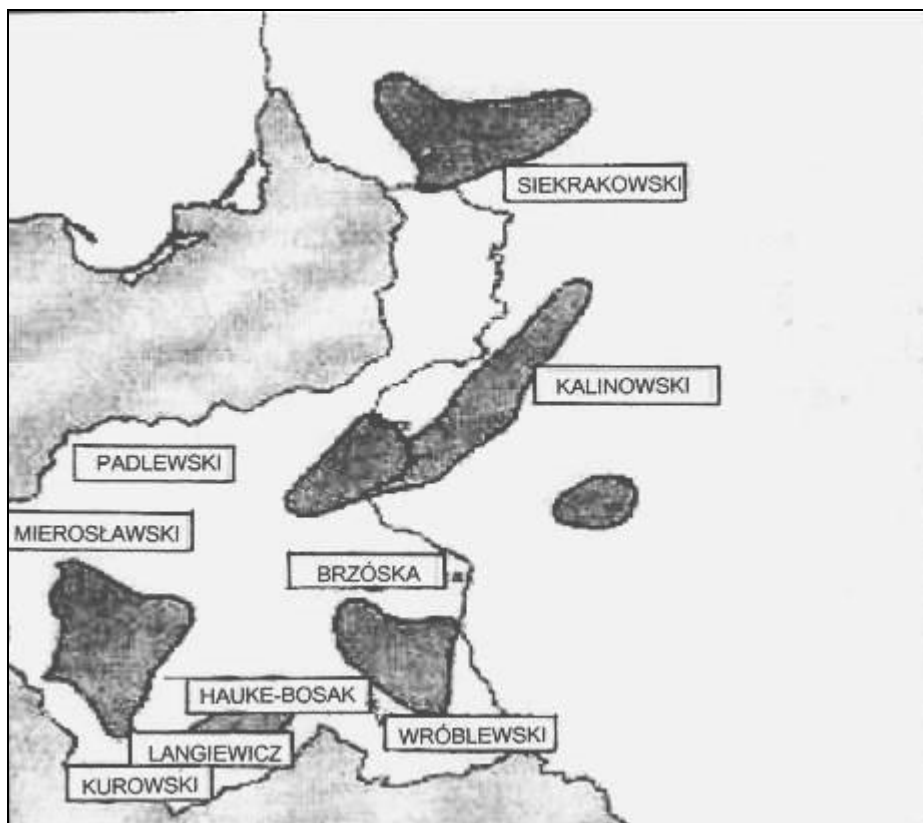
.....

F. Przedstawicielem, jakiego kierunku jest autor tekstu ?

.....

Zadanie 28. (0-6 pkt)

Na podstawie mapy i wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na poniższe pytania.
Odpowiedzi wpisz w wykropkowane miejsca.

A. Które z powstań narodowych Polaków przedstawia powyższa mapa ?

.....

B. Kim, w czasie powstania były osoby wymienione na mapie ?

.....

C. Którą spośród wymienionych na mapie postaci przeznaczono pierwotnie na wodza powstania ?

.....

D. Jaki charakter miały walki prowadzone przez Polaków?

.....

E. Co było bezpośrednią przyczyną powstania ?

.....

F. Jakie stronnictwa polityczne występowały wśród Polaków przed wybuchem powstania ?

.....

Zadanie 29. (0-1 pkt)

Spośród wymienionych osiągnięć cywilizacyjnych wyberz i podkreśl to, które nie miało miejsca w XIX wieku.

- A. Wynalezienie żarówki elektrycznej
- B. Skonstruowanie pierwszej maszyny parowej
- C. Pierwsza linia telegraficzna
- D. Otwarcie Kanału Augustowskiego

Zadanie 30. (0-14 pkt)

W tekście dotyczącym sprawy polskiej w pierwszych latach I wojny światowej (1914 – 1916), umieszczono 14 par informacji. W każdej parze jest błąd. Wykreśl go pozostawiając informację prawdziwą.

Sprawa polska w pierwszych latach I wojny światowej (1914 – 1916).

Sprawa polska w czasie I wojny światowej nie zajmowała należnego jej miejsca w planach państw biorących udział w konflikcie. Państwa te nie były zainteresowane przywróceniem Polsce niepodległości. Walki na frontach I wojny światowej osłabiły pozycję państw zaborczych. W tych, jakże trudnych warunkach zapoczątkowany został proces tworzenia polskich oddziałów wojskowych.

Na początku sierpnia 1914 r. I Kompania Kadrowa Józefa Piłsudskiego / Józefa Hallera wkroczyła do Kielc / Kalisza na terenie Kongresówki, by wzniecić tam powstanie przeciw Rosji / Niemcom. Próba ta nie zakończyła / zakończyła się sukcesem, a prace mobilizacyjno – organizacyjne przebiegały powoli.

Za zgodą Austro – Węgier powołano 16 VIII 1914 r. w Krakowie / Lwowie Naczelny Komitet Narodowy oraz Legiony Polskie, składające się z dwóch / trzech brygad. Dowódcą I Brygady został Stanisław Szeptycki / Józef Piłsudski.

Polskie oddziały wojskowe powstawały też na terenie innych zaborów. Endecy powołali w XI 1914 r. Komitet Narodowy Polski oraz mało znaczący Legion Puławski / Legion Płocki, który miał walczyć z Niemcami / Rosjanami, jednak w 1915 r. został rozwiązany.

W drugim roku wojny, Rosjanie wycofali się z Warszawy. Władze państw centralnych po wkroczeniu na ziemie Kongresówki utworzyły dwa generalne gubernatorstwa, niemieckie w Warszawie / Łodzi i austriackie w Zamościu / Lublinie, pozostające pod rozkazami gubernatorów tych państw.

W dniu 5 listopada 1915 / 1916 r. został wydany przez dwóch gubernatorów, akt zapowiadający utworzenie po zakończeniu wojny, na ziemiach zaboru rosyjskiego / austriackiego państwa polskiego jako monarchii konstytucyjnej / republiki parlamentarnej związanej z obu państwami.

Czynione przez zaborców próby pozyskania Polaków wpłynęły również na zmianę stanowiska państw ententy wobec sprawy polskiej.

BRUDNOPIS

Numer zadania	Max. liczba punktów możliwych do uzyskania w poszczególnych zadaniach	Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika w każdym zadaniu
1.	1	
2.	5	
3.	4	
4.	5	
5.	4	
6.	5	
7.	1	
8.	1	
9.	10	
10.	6	
11.	8	
12.	6	
13.	6	
14.	1	
15.	7	
16.	6	
17.	8	
18.	5	
19.	4	
20.	1	
21.	1	
22.	1	
23.	1	
24.	1	
25.	6	
26.	5	
27.	6	
28.	6	
29.	1	
30.	14	
Łączna liczba pkt uzyskanych przez uczestnika	Max : 136	Uczeń uzyskał :
	Podpis osoby sprawdzającej :	
	Po weryfikacji	Liczba punktów:
	Podpis osoby weryfikującej :	
	Ostateczna liczba punktów :	

